

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

Participative Administration of School Administrator as Perceived by Teachers of School under
Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3.

บุษกร ศรีโมรา¹, จุฑารัตน์ นีรันดร์², ธัญศยา ธรรมโสโณ³ และณฐาพัชร วรพงศ์พัชร⁴

Budsakorn Srimora¹, Jutharat Nirundorn², Thansaya Thassopon³ and Ntapat Worapongpat⁴

¹บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

^{2,3,4}อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹Graduate from the Faculty of Education Department of Educational Administration Bangkok Thonburi University

^{2,3,4}Lecturer from the Faculty of Education Bangkok Thonburi University

Corresponding Author Email: krugivebudsagon@gmail.com

Received: 24 December 2022

Revised: 6 February 2022

Accepted: 8 February 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 และ 2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนรายอำเภอที่ตั้งสถานศึกษาและทำการสุ่มอย่างง่าย เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าสถิติค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) และ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า วุฒิการศึกษาและขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศพบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research consists purposes 1. To study participative administration of school administrators under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3 and 2. to compare participative administration of school administrators under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3. This research use questionnaire for survey and sample are the teachers at school under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3. The sample size was determine via Krejcie and Morgan table after that stratified random sampling by school location and determine proportion and simple random sampling to 306 sample. Collect the data for analyzing data by Descriptive Statistic via frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test Major Findings: 1)

The participative administration of school administrators as perceived by teacher under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3, as whole was found at the high level ($\bar{x} = 4.17$). and 2) The comparison between participative administration of school administrators when classified by statuses of the sample found that education and school size are significant at the level of .05 but gender was not significant.

Keywords: Participative Administration, School Administrator

บทนำ

การพัฒนาประเทศชาติให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยการเสริมสร้างและพัฒนาคนในประเทศชาติให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้คนมีคุณภาพได้นั้นก็คือ การศึกษา โดยแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้กล่าวว่า การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาคนทั้งในระยะกลางและระยะยาวโดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษามีอาชีพ จึงจะนำพาสถานศึกษาให้บรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็นผู้บริหารมีอาชีพจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะ รวมถึงอาศัยกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรจากทุกฝ่าย (ธีระ รุญเจริญ, 2546) ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน และนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกัน จนทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และสอดคล้องกับแนวคิดของจันทราณี สงวนนาม (2553) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการมุ่งให้ผู้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ทำให้เกิดผลดีกับสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องใช้หลักการและแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารงาน โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการบริหาร ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การวางแผน ตัดสินใจ รวมถึงการประเมินผลและร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจากการศึกษางานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งสามารถยกระดับและส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาให้สูงขึ้น (ทับทิม แสงอินทร์, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เป็นหน่วยงานบริการที่รองรับการกระจายอำนาจการบริหารและกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้เรียนใน 4 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี คือ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชูก อำเภอด่านช้าง และอำเภอหนองหญ้าไซ จากการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีปัญหาซึ่งสรุปเป็นประเด็นหลัก ได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจการบริหารไว้ที่ส่วนกลาง มีการทำงานที่ซ้ำซ้อน เนื่องจากอำนาจการสั่งการอยู่ที่ส่วนกลาง ขาดเอกภาพด้านนโยบายและการบริหาร และขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ มีความซ้ำซ้อน ขาดความชัดเจน มีการบริหารจัดการข้อมูลที่ขาดการเชื่อมโยง ส่งผลทำให้เพิ่มภาระในการทำงานของสถานศึกษา นอกจากนี้ผลการ

ทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ต่ำกว่า ร้อยละ 50 ประกอบกับปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้ทวีความรุนแรงและขยายวงกว้างมากขึ้น ส่งผลให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี ทั้ง 125 โรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอน ณ ที่ตั้งของสถานศึกษาได้ จำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่และทุกภาคส่วนมีความกังวลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องร่วมมือกันในการวางแผนและประสานความร่วมมือเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้น ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลจากผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษา รวมทั้งนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายระดับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 1,449 คน ปีการศึกษา 2564
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนและทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และหาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวนหรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวหรือการทดสอบค่า (F-test)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t- test) และการทดสอบ ค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ การผูกพันที่จะปฏิบัติ ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การไว้วางใจกัน และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 สามารถจำแนกผลได้ ดังนี้

2.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาด้าน พบว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นมากกว่าเพศชาย ส่วนด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า ครูผู้สอนที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและครูผู้สอนที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความผูกพันที่จะปฏิบัติ ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการไว้วางใจกันมีระดับความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ การผูกพันที่จะปฏิบัติ ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การไว้วางใจกัน และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ตามลำดับ

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า วุฒิการศึกษาและขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศพบว่าไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความไว้วางใจครูโดยมอบหมายงานแก่ครูและผู้ร่วมงานตามความสามารถของแต่ละบุคคล และเชื่อว่าแต่ละคนสามารถปฏิบัติให้สำเร็จได้ เปิดโอกาสให้ครูและผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่าง ๆ ภายในองค์กร รวมถึงส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และเปิดโอกาสให้ครูและผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษาสูงสุด จึงส่งผลให้ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทวพร ขำเมธา (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยาโยสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยาโยสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความผูกพันที่จะปฏิบัติ ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการไว้วางใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของไศภิดา คล้ายหนองสรวง (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คือ ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบใน

งาน ความยึดมั่นผูกพัน การไว้วางใจ และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรศักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันและการไว้วางใจกัน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวุฒิการศึกษาหรือระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ครูผู้สอนมีความคิดเห็นและมุมมอง รวมถึงทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทวพร ขำเมธา (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยาโยสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยาโยสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยาโยสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทแตกต่างกัน

ส่วนครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กนั้น มีจำนวนครูและบุคลากรน้อย ส่งผลให้ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในบริหารงานต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง และได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานต่าง ๆ ครบถ้วนทำให้ครูผู้สอนแต่ละคนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งมีจำนวนครูและบุคลากรค่อนข้างมาก การบริหารงานในสถานศึกษามีการแบ่งฝ่ายหรือหน่วยงานย่อย ๆ รวมถึงมีการกำหนดลำดับขั้นในการบังคับบัญชาที่ชัดเจน และกำหนดบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานตามความรู้ความสามารถและความถนัดของครูผู้สอนแต่ละคน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนขนาดใหญ่ของบุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งเท่านั้น ประกอบกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีภาระงานหรือปัญหาที่พบมากกว่า ส่งผลให้การตัดสินใจของผู้บริหารจะต้องรวดเร็ว จึงทำให้บางครั้งไม่สามารถเรียกประชุมเพื่อขอความคิดเห็นจากบุคลากรในองค์กรที่มีจำนวนมากได้อย่างทันทั่วถึง จึงส่งผลให้จะมีเพียงหัวหน้ากลุ่มงานเท่านั้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานหรือกิจกรรมภายในสถานศึกษา จึงส่งผลให้ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนแต่ละขนาดมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพาติยะห์ เดเบาะ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิ์ เขียวสะ และอมลวรรณ วีระธรรมโม (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้มีการมอบหมาย และเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนทั้งเพศชายและเพศหญิงเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอย่างเท่าเทียมกัน ประกอบกับนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้กำหนดให้ผู้บริหารคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงานในทุกขั้นตอนอย่างเท่าเทียมกัน ประกอบกับปัจจุบันการเท่าเทียมกันด้านสิทธิ เสรีภาพ และศักยภาพในการปฏิบัติของเพศหญิงและชายเท่าเทียมกัน ซึ่งการมอบหมายงานหรือหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานจึงไม่ได้คำนึงถึงตัวแปรด้านเพศ แต่ผู้บริหารจะคำนึงถึงความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลมากกว่าโดยจะมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อให้งานนั้นเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้น จึงส่งผลให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทวพร ขำเมธา (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญพิศ ผาพองยูน (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของของฤทธิ์ เขียวสะ และอมลวรรณ วีระธรรมโม (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติ ให้ความสำคัญต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกัน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) ได้เข้ามามีส่วนร่วมตามความเหมาะสมนับตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุนและร่วมติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดความภูมิใจและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรร่วมกันมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาทุกขนาดควรส่งเสริม และสนับสนุนให้คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากขึ้น รับฟังข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาจากคณะครูเพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาแก้ปัญหาในสถานศึกษา รวมทั้งควรส่งเสริมให้คณะครูทุกคนในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะและหล่อหลอมความร่วมมือในการปฏิบัติงานขององค์กรให้ประสบผลสำเร็จร่วมกัน ซึ่งย่อมทำให้ทุกคนในองค์กรมีความภูมิใจและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรร่วมกันมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาว่าองค์ประกอบใดอีกบ้างที่ผู้บริหารควรพิจารณานำมาใช้ในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณนายสมคิด ศรีโมรา บิดาผู้มีพระคุณ เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาททั้งความรู้ให้กำลังใจ ความห่วงใยเสมอมา และเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยฝ่าฟันอุปสรรคจนทำให้สำเร็จ นางสมพร ศรีโมรา มารดาผู้คอยอุ้มชูและเลี้ยงดูด้วยความทะนุถนอมมาโดยตลอด ข้าพเจ้าซาบซึ้งในพระคุณของท่านจึงขอขอบพระคุณท่านอย่างสูงสุด ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ.จุฑารัตน์ นิรันดร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ให้คำแนะนำมาด้วยดีตลอด จึงขอขอบพระคุณอย่างสูง ขอขอบพระคุณหัวหน้างาน เพื่อนครูโรงเรียนอนุบาลเดิมบางนางบวช (วัดท่าช้าง) ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการศึกษาและส่งเสริมให้การเรียนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบและรับรองเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าว จนทำให้รายงานการวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ชัดเจน และนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ณี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: สำนักพิมพ์บุ๊ค พอยท์.
- เทวพร ขำเมธา. (2557). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทับทิม แสงอินทร์. (2559). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น และชานนท์ เศรษฐแสงศรี. (2557). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). อุตรธานี: วิทยาลัยสันตพล.
- พาติยะห์ เดเบาะ. (2562). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3*. (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- โคภิดา คล้ายหนองสรวง. (2558). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หฤทธิ เขียวสะ และอมลวรรณ วีระธรรมโม. (2562). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12*. (รายงานการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 20). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อมรศักดิ์ ปิ่นกำลัง. (2562). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Krejcie, R. V., & Morgan E. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(10).